

Kočí (kód: 41-019-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Kočí
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Zápis a vedení chovatelské a jiné evidence v souladu s legislativou v chovu koní	3
Posuzování vlastností koní	3
Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní	3
Krmení koní přiměřenou technikou	3
Napájení, dokrmování a pasení koní	3
Péče o všechny kategorie koní dle věku a využití	3
Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní	3
Základní výcvik koní k potažní práci	3
Zapřahání a řízení potahů při provozování prací v zemědělské výrobě	3
Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně, postrojů a povozů	3
Přeprava koní	3
Pomoc při podkování a korekturách kopyt	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 26.04.2016 do: 06.12.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Zápis a vedení chovatelské a jiné evidence v souladu s legislativou v chovu koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat organizaci chovu koní a jezdeckého sportu v ČR	Písemné a ústní ověření
b) Vyjmenovat veškerou dokumentaci příslušející ke koni a uvést, kdo vede evidenci, popsat vedení evidence	Písemné a ústní ověření
c) Popsat identifikaci a označování koní	Písemné ověření
d) Provést příslušné záznamy do registru koní v hospodářství a do prvotní chovatelské a sportovní evidence	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Připravit změnové hlášení pro průkaz koně	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zapsat zadané údaje do evidence o plemenářské práci	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování vlastností koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní anatomii, morfologii a fyziologii – popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu a těžiště, postoje končetin	Písemné a ústní ověření
b) Předvést měření a vážení zadaného koně, vyhodnotit jeho růst a vývin	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat ideální vývin a stavbu těla s ohledem na budoucí užití koně a vývin a stavbu těla v jednotlivých obdobích života koní	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat mechaniku pohybu, postoje končetin, vyhodnotit jednotlivé chody, dopad postoje na celkové zatížení pohybového aparátu při zátěži a jeho dalším výcviku a užití koně, popsat vady pohybu koně	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit stav a způsob ustájení a mikroklima ve stáji	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit zásady BOZP v chovu koní a přístup ke koni	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Posoudit stav výběhů a zvolit postup pro sanaci a péči o pastviny a popsat dezinfekci ustájení	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vyčistit, podestlat a připravit ustájení pro koně	Praktické předvedení
e) Zhodnotit celkový stav koně a jeho čistotu	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Vyčistit, umýt, zadekovat a zabandážovat koně s využitím vhodných pomůcek	Praktické předvedení
g) Předvést základní péči a ošetření kopyta	Praktické předvedení
h) Zkontrolovat funkčnost všech zařízení ve stáji, výběžích a ohradách, případně popsat jejich opravu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Krmení koní přiměřenou technikou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat trávicí ústrojí koně a fyziologii trávení, popsat význam a potřebu nejdůležitějších živin, minerálních látek a vitamínů	Písemné ověření
b) Rozpoznat základní druhy krmiv, posoudit jejich kvalitu, vhodnost a nezávadnost pro krmení jednotlivých plemen a kategorií koní	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrhnout vhodné způsoby uskladnění jednotlivých krmiv a možné úpravy krmiv, odhadnout hmotnost předložených krmiv	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Orientačně sestavit základní krmnou dávku pro zadané plemeno a kategorii koní v daném ročním období s ohledem na jejich energetické a živinové potřeby	Praktické předvedení
e) Stanovit denní krmný režim a připravit krmiva pro zadané plemeno a kategorii koní, podat vhodným způsobem připravená krmiva	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zajistit napájení koní na přiděleném pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Napájení, dokrmování a pasení koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit význam pastvy v chovu koní, popsat zásady pastevního odchovu a různé systémy pastvy, předvést vybrané úkony	Písemné a ústní ověření
b) Popsat péči o pastviny, zakládání a ošetřování pastevních porostů	Písemné a ústní ověření
c) Popsat sestavení elektrického ohradníkového systému a jeho napojení na síť, uvést další možnosti oplocení pastvin	Ústní ověření
d) Dovést koně na pastvinu (do výběhu), posoudit jeho celkový stav a mechaniku pohybu, charakterizovat technická zařízení a vybavení na pastvinách	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat způsoby pohybování ve výbězích, pastvinách, nebo práce jednotlivých kategorií koní a následně ovlivnění krmné dávky	Písemné a ústní ověření
f) Popsat způsob napájení koní na pastvě	Písemné a ústní ověření
g) Popsat způsob dokrmování koní na pastvinách	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o všechny kategorie koní dle věku a využití

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Ukázat předvádění a vodění zadaného koně	Praktické předvedení
b) Popsat příznaky říje u klisny	Ústní ověření
c) Uvést specifika ošetřování plemenných hřebců	Ústní ověření
d) Uvést specifika péče o hříbata a mladé koně a o jejich správný vývoj	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit prevenci v péči o zdraví koní (mikroklima, trénink, krmivo, podávání antiparazitik, ochranné očkování)	Písemné a ústní ověření
b) Posoudit zdravotní stav koně, popsat denní kontrolu zdraví koně	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat základní nemoci a vady koní, příznaky onemocnění a změny v chování nemocného koně	Písemné a ústní ověření
d) Změřit tělesnou teplotu, tepovou a dechovou frekvenci koně a zjištěné údaje vyhodnotit	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat první pomoc při drobném i větším zranění	Písemné a ústní ověření
f) Popsat poskytnutí první pomoci koni postiženému kolikovými bolestmi	Písemné a ústní ověření
g) Charakterizovat další vady koní (zlozvyky, skryté vady)	Písemné a ústní ověření
h) Popsat základní a minimální podmínky prostředí ustájení a chovu koní	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Základní výcvik koní k potažní práci

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Postrojít tažného koně a vést na dvou opratích v rozporce	Praktické předvedení
b) Zapřáhnout a vést párový potah ve voze v kroku	Praktické předvedení
c) Zapřáhnout a vést párový potah ve voze v klusu	Praktické předvedení
d) Zapřáhnout a vést párový potah ve voze na parkuru	Praktické předvedení
e) Demonstrovat postrojování a otahování mladých koní	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Charakterizovat druhy zápřeží	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zapřahání a řízení potahů při provozování prací v zemědělské výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zapřáhnout a řídit potah při předsetové přípravě, nebo předvést sklizeň píče pomocí koňského potahu, nebo vyorat brambory pomocí koňského potahu	Praktické předvedení
b) Předvést přepravu osob v potahu	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně, postrojů a povozů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jednotlivé části výstroje koně	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Předvést údržbu a očištění jednotlivých částí výstroje	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést drobné závady ve výstroji koně a popsat jejich opravy	Ústní ověření
d) Ošetřit a uložit použité pomůcky k výcviku koní	Praktické předvedení
e) Popsat drobné závady postrojů a povozů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přeprava koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady pohybu koní po veřejných komunikacích podle platné legislativy	Písemné a ústní ověření
b) Popsat a předvést přípravu koně před přepravou	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést příslušné doklady pro přepravu koní	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Pomoc při podkování a korekturách kopyt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a předvést různé způsoby fixace koní	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat kopyto jako anatomický útvar	Písemné a ústní ověření
c) Asistovat při podkování koní a korekturách kopyt, uvést zásady a předvést správné držení končetin, zásady BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit význam podkování	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Ověřování musí být spojeno do navazujících činností vedoucích k ucelenému obrazu kočího.

Zkouška je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Součástí zkoušky je písemný test, kterým budou ověřena všechna kritéria, u nichž je uveden způsob ověření "Písemné ověření". Autorizovaná osoba sestaví test náhodným generováním souboru otázek a při přípravě testu zabezpečí vždy různé kombinace pořadí možných odpovědí u jednotlivých otázek. Celkový počet otázek musí být 30. Zadání testu včetně odpovědí uchazeče je součástí záznamů o průběhu a výsledku zkoušky a bude uchováváno v souladu s § 8 vyhlášky č. 208/2007 Sb., o podrobnostech stanovených k provedení zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Pravidla pro aplikaci testů jako způsobu ověřování profesních kvalifikací

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnotícího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo možné vytvářet dostatečné počty různě sestavených testů.

B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:

B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy: Pro každé kritérium existuje několik otázek.

B2. Pro jednotlivé vygenerované testy: Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.

B3. Pro úspěšné splnění požadavků testu: Za úspěšné splnění testu se považuje 90 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek

Při práci s koňmi je třeba hodnotit přístup ke zvířatům a respektování zásad pohody zvířat (welfare). Při demonstraci práce s koněm (kompetence "Základní výcvik koní k potažní práci" u všech kritérií, kompetence "Zapřahání a řízení potahů při provozování prací v zemědělské výrobě" u všech kritérií) je nutné z časových a bezpečnostních důvodů použít zaučeného koně.

V rámci zkoušky musí uchazeč:

Předvést vyčištění a ošetření koně

Předvést vyčištění boxu, připravit a podat krmení, popsat a zkontrolovat napájení

Předvést koně na ruce v klidu, v kroku a v klusu

Popsat exteriér, zhodnotit mechaniku pohybu v kroku a v klusu předváděného koně

Demonstrovat postrojování a otahování mladého koně

Předvést jízdu v lehké nebo těžké záprěži

Při plnění úkolů formou praktického předvedení je nutné přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, dodržování hygieny práce, jakož i ke kvalitě a časovému hledisku zvládnutí předváděných operací. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na správnou manipulaci s koňmi, podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

U zkoušky musí být také přítomná osoba odborně způsobilá podle § 5, odstavec 1, písmeno b) zákona 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), pokud autorizovaná osoba není zároveň osobou odborně způsobilou. Tato osoba není zkoušejícím.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo vyšší odborné vzdělání v chovatelském nebo v jiném zemědělském či veterinárním oboru vzdělání a alespoň 5 let praxe jako kočí nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- b) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let praxe jako kočí nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- c) Profesionální kvalifikace 41-019-H Kočí a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let praxe jako kočí, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici minimálně toto materiálně-technické zázemí:

- Stáj s koňmi, váhy na koně
- Prostor - jízdárna o velikosti min. 40 x 80 m
- Místnost pro písemnou část
- Výstroj koní, spřežení, vůz, kočár
- Stroj k zemědělské prvovýrobě tažený koňským potahem
- Výstroj kočího, ochranné pomůcky
- Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 až 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Asociace svazů chovatelů České republiky

Svaz chovatelů koní českého teplokrevníka

Mendelova univerzita Brno

JK Heroutice - Miloslav Perníček, OSVČ

Karel Růžička - OSVČ

Š CH K - KUBIŠTA, s. r. o.